

§ 129

Lausunto eläkejärjestelmien erillisyyttä selvittäneen työryhmän raportista

Henkilöstöpäällikkö Jarmo Niitynperä:

Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö pyytävät lausuntoa kuntien ja yksityisten työeläkejärjestelmien yhdistämistä selvittäneen työryhmän raportista. Raportti on saatavilla Valtioneuvoston julkaisuarkistosta <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161385>

Tarve selvityksen tekemiseen on lähtenyt sosiaali- ja terveystoimen uudistuksen valmistelusta, jonka pohjalta suuri osa kuntapuolen toteuttamasta sosiaali- ja terveystoimen järjestämisestä olisi siirtynyt yksityiselle sektorille.

Järjestelmien erillisuus periytyy 1960-luvulle, jolloin nykyinen työeläkejärjestelmä luotiin. KEVA ja sen edeltäjät ovat huolehtineet kuntien työntekijöiden eläkemaksujen keräämisestä ja eläkkeiden maksusta. Yksityisten työntekijöiden eläkeasiat taas hoidetaan yksityisissä työeläkevakuutusyhtiöissä, eläkekassoissa ja eläkesäätiöissä. Kuntasektorin eläke-edut olivat aiemmin paremmat kuin yksityisellä sektorilla. Erityisesti tämä tuli esille korkeampana eläkkeen kertymänä sekä alhaisempina eläkeikinä. Vuodesta 2005 alkaen kertyvissä eläkkeissä ei juurikaan ole eroja. Näiden aiempien eroavaisuuksien vuoksi kuntasektorin eläkekustannukset ovat kuitenkin olleet viime vuosina noin neljä prosenttia korkeammat kuin yksityisellä sektorilla. Eläkejärjestelmien yhdistämistä on pohdittu siksi, että eläkejärjestelmä ei olisi seikka, joka ohjaisi palveluiden järjestämistä.

Esityksessä on tarkasteltu vaihtoehtoa, jossa kuntien työntekijöiden osalta siirryttäisiin noudattamaan yksityisten alojen työeläkejärjestelmää. Kuitenkin aiemmat korkeammat eläkevastuut jätettäisiin edelleen kuntien ja esitettyjen maakuntien kannettavaksi. Tämä tapahtuisi jakamalla KEVA kahtia niin, että toisesta puolesta tulisi yksityinen eläkeyhtiö ja toinen puoli kantaisi vastuita aiemmista korkeammista eläkemenoista. Valtiolle ja seurakunnille jäisi myös edelleen oma julkinen eläkejärjestelmänsä. Tällöin KEVA olisi yksi eläkevakuutusyhtiöistä ja se kilpailisi asiakkaista yksityisten eläkeyhtiöiden kanssa, ja vastaavasti yksityiset eläkevakuutusyhtiöt voisivat vakuuttaa kuntien työntekijöitä. Samalla KEVA:n vastuut laajenisivat eläkevakuutusyhtiöiden yhteisvastuun myötä myös yksityiselle sektorille.

Järjestely edellyttäisi esitettyjen laskelmien mukaan 10,5 miljardin euron siirtoa yksityiseen työeläkejärjestelmään. Tällä hetkellä KEVA:lla on käytettävissä 8,6 miljardia euroa tuosta summasta. Lisäksi raportissa on arvioitu, että tietojärjestelmien uusiminen vaatisi 2,7 – 3,9 miljoonaa euroa ja lisäksi hallinnon ja vakuutusjärjestelmien uusimisesta aiheutuisi kustannuksia, joita ei ole arvioitu.

Kuntien omasta eläkejärjestelmästä on ollut se hyöty, että päätökset eläkejärjestelmän hoitamisesta on voitu tehdä kuntasektorin sisällä. Lisäksi KEVA on ollut merkittävä kuntapuolen rahoittaja sekä kuntatalouden että erilaisten hankkeiden osalta. Sillä on ollut myös asiantunteva rooli kuntapuolen työhyvinvoinnin kehittämisessä. Taloudellisesti esitetty järjestelmä pitää aiemmista paremmista eläke-eduista aiheutuvat kustannukset edelleen kuntien kustannettavana. Järjestely myös laajentaa kuntien vastuuta eläkkeiden rahoituksesta ja siirtää työeläkevarat koko työeläkejärjestelmän piiriin. Huomioiden kuitenkin sen, että valtion ja seurakuntien järjestelmä säilyisivät edelleen erillisinä. Hyvänä puolena olisi eläkejärjestelmien selkeytyminen, kun järjestelmät vähenevät. Lisäksi järjestelmästä toiseen siirtyminen ei vaikuttaisi eläkkeen saajan tai toiminnan järjestäjän asemaan. Kun sosiaali- ja terveystoimen uudistamiseen tähdännyt valmistelu on lopetettu, ei eläkejärjestelmän uudistamista kannata jatkaa ennen kuin on tiedossa, miten palvelut aiotaan tulevaisuudessa järjestää.

Kuntaliiton ja KT Kuntatyöntajien lausunnot ovat oheismateriaalina.

Oheismateriaali	25	Lausuntopyyntö
	26	Kuntaliiton lausuntoluonnos
	27	KT Kuntatyöntajien lausunto

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Raision kaupunginhallitus päättää antaa eläkejärjestelmien erillisyyttä selvittäneen työryhmän raportista edellä olevan lausunnon.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

kirjaamo@stm.fi

